

JUDr. František VOKŮRKA

advokát

Jeseniova 2863/50, 130 00 Praha 3

tel. 775 288 064

info@judrvokurka.cz

Doporučená metodika postupu ředitelů základních škol ve Společném školském obvodu městyse Všetaty a obcí tvořících na základě Smlouvy o společném školském obvodu tento společný školský obvod (dále jen školský obvod) v procesu zápisu uchazeče (dále jen žák) k základnímu vzdělávání pro školní rok 2024 – 25:

- 1. Provéřit kromě trvalého pobytu žáka ucházejícího se o přijetí k základnímu vzdělávání i trvalý pobyt zákonných zástupců žáka, nebo osob povinných podle úředního rozhodnutí péčí o žáka.***

V případě, že trvalý pobyt žáka nebude shodný s trvalým pobytem ani jednoho ze zákonných zástupců žáka nebo osoby povinné podle úředního rozhodnutí péčí o žáka vyhodnotit trvalý pobyt žáka jako pouze účelově zřízený, tedy jako trvalý pobyt mimo školský obvod, tedy jako nesplnění zákonného kritéria zajišťujícího přednostní přijetí žáka k základnímu vzdělávání ve spádové škole.

O skutečnosti, že je trvalý pobyt žáka považován za trvalý pobyt mimo školský obvod spádové školy informovat osobu zastupující žáka při zápisu žáka k základnímu vzdělávání a rovněž informovat tuto osobu o nezbytnosti provést zápis žáka podle skutečného bydliště do příslušné spádové školy tak, aby bylo zajištěno přijetí žáka ke vzdělávání ve školním roce 2024-25.

- 2. Provéřit dobu trvání trvalého pobytu žáka ucházejícího se o přijetí k základnímu vzdělávání a zákonných zástupců žáka, nebo osob povinných podle úředního rozhodnutí péčí o žáka ve školském obvodu.***

V případě, že doba trvání trvalého pobytu žáka ve školském obvodu bude kratší než 3 měsíce před datem konání zápisu žáka k základnímu vzdělávání, vyhodnotit trvalý pobyt žáka ve školském obvodu jako pouze účelově zřízený, tedy jako trvalý pobyt mimo školský obvod, tedy jako nesplnění zákonného kritéria zajišťující přednostní přijetí žáka k základnímu vzdělávání ve spádové škole.

O skutečnosti, že je trvalý pobyt žáka považován za trvalý pobyt mimo školský obvod spádové školy, informovat osobu zastupující žáka při zápisu k základnímu vzdělávání spolu s informací, že domněnku účelově zřízeného trvalého pobytu žáka ve školském obvodu lze vyvrátit doložením buď výpisu z katastru nemovitostí prokazujícím vlastnické právo alespoň jednoho z zákonných zástupců žáka, nebo osoby povinné

podle úředního rozhodnutí péčí o takového žáka, k nemovitosti ve které má žák zřízený trvalý pobyt a nebo nájemní smlouvy, uzavřené alespoň jedním ze zákonných zástupců žáka nebo osobou povinnou podle úředního rozhodnutí péčí o takového žáka prokazující nájem nemovitosti, ve které má žák zřízen trvalý pobyt za účelem bydlení, spolu s čestným prohlášením vyhotoveným alespoň jedním ze zákonných zástupců žáka nebo osoby povinné podle úředního rozhodnutí péčí o takového žáka, obsahujícím výslovné prohlášení takové osoby, že trvalý pobyt žáka a takové osoby ve školském obvodu není pouze formálním trvalým pobytem, ale je skutečným bydlištěm žáka ve smyslu § 80 odst. 1 občanského zákoníku, to vše ve lhůtě 15 dnů od informování osoby zastupující žáka při zápisu k základnímu vzdělávání o skutečnosti, že trvalý pobyt žáka je považován za trvalý pobyt mimo školský obvod, tedy jako nesplnění zákonného kritéria zajišťující přednostní přijetí žáka k základnímu vzdělávání ve spádové škole.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Shora uvedený způsob verifikace skutečného trvalého pobytu žáka je dán nutností odlišit žáky se skutečným trvalým pobytem ve školském obvodu, tedy skutečným bydlištěm, od žáků s pouze účelově zřízeným trvalým pobytem ve školském obvodu, neboť trvalý pobyt žáka je základním zákonným kritériem pro přijetí žáka k základnímu vzdělávání ve spádové škole.

II.

Doporučená metodika vychází ze základního předpokladu, že pokud je žákovi účelově zřízen trvalý pobyt ve školském obvodu, aniž žák v tomto školském obvodu má skutečné bydliště a tato skutečnost je využita pro upřednostnění žáka v procesu přijetí ke vzdělávání na úkor ostatních dětí (žáků) usilujících o přijetí ke vzdělávání, kteří mají ve spádovém obvodu nejen formální trvalý pobyt, ale i skutečné bydliště ve smyslu § 80 odst. 1 občanského zákoníku, jde o obcházení zákona a takovému postupu není možno poskytnout právní ochranu.

III.

V posledních letech se množí jev, kdy je žákovi účelově zřizován formální trvalý pobyt ve školském obvodu v němž má žák zájem být přijat ke vzdělávání do základní školy, i když ve skutečnosti v tomto školském obvodu žák nemá bydliště.

(§80 odst. 1 občanského zákoníku: „Člověk má bydliště v místě, kde se zdržuje s úmyslem žít tam s výhradou změny okolností trvale, takový úmysl může vyplývat z jeho prohlášení nebo z okolností případu. Uvádí-li člověk jako své bydliště jiné místo než své skutečné bydliště, může se každý dovolat i jeho skutečného bydliště. Proti tomu, kdo se v dobré víře dovolá uvedeného místa, nemůže člověk namítat, že má své skutečné bydliště v jiném místě“).

Touto skutečností dochází stále ve větší míře k tomu, že žáci se skutečným bydlištěm ve školském obvodu nemohou být přijati ke vzdělávání do základní školy v blízkosti jejich bydliště, neboť kapacita základní školy je vyčerpána žáky s takto pouze účelově zřízeným trvalým pobytem (tzv. zápisová či spádová turistika).

IV.

Shora uvedená doporučená metodika postupu ředitelů základních škol není doplňkovým kritériem pro rozhodování o přijetí či nepřijetí žáka k základnímu vzdělávání, ale pouhou verifikací základního zákonného kritéria a to trvalého pobytu žáka v tom smyslu, zda se jedná o skutečný trvalý pobyt žáka, tedy i bydliště žáka, či trvalý pobyt pouze formálně zřízený a tedy rozdílný od skutečného bydliště žáka zejména za účelem možnosti přijetí žáka

k základnímu vzdělávání v tom kterém školském obvodu, tedy do té které základní školy (spádové školy).

V./1

Tato metodika prověřování, zda trvalý pobyt žáka odpovídá i jeho skutečnému pobytu, tedy bydliště ve smyslu § 80 odst. 1 občanského zákoníku, vychází z předpokladu, že pokud má dítě ve věku 6-7 let rozdílný trvalý pobyt od jeho zákonného zástupce, nebo jiné osoby povinné podle úředního rozhodnutí péčí o takové dítě, jde o evidentně o pouze účelově zřízený trvalý pobyt (minimálně za účelem přijetí ke vzdělávání ve spádové škole) a v takovém případě je důvod vydat rozhodnutí o nepřijetí žáka k základnímu vzdělávání ve spádové škole.

V./2

Tato metodika prověřování, zda trvalý pobyt žáka odpovídá i jeho skutečnému pobytu, tedy bydliště ve smyslu § 80 odst. 1 občanského zákoníku, vychází dále z předpokladu, že pokud je trvalý pobyt žáka zřízen sice spolu s alespoň jedním jeho zákonným zástupcem nebo spolu s jinou osobou povinnou podle úředního rozhodnutí péčí o takové dítě, ale ve velmi krátké době (do 3 měsíců) před konáním zápisu k základnímu vzdělávání v konkrétní spádové škole, může jít rovněž o pouze účelově zřízený trvalý pobyt (minimálně za účelem přijetí žáka ke vzdělávání ve spádové škole). Tento předpoklad však metodika stanoví jako vyvrátitelnou právní domněnku a dává možnost zákonnému zástupci žáka zmíněnou metodikou uvedeným způsobem tuto právní domněnku vyvrátit a to v uvedené lhůtě 30 dnů. V případě, že k vyvrácení právní domněnky pouze účelově zřízeného trvalého pobytu žáka uvedeným způsobem nedojde, je důvod vydat rozhodnutí o nepřijetí žáka k základnímu vzdělávání ve spádové škole.

Obsahem tohoto odůvodnění je i vzor čestného prohlášení zákonného zástupce žáka dle zmíněné metodiky:

*Já níže podepsaný..... (jméno příjmení, datum narození)
jako zákonný zástupce dítěte.....(jméno, příjmení, datum narození)
dávám toto*

č e s t n é p r o h l á š e n í ,

že skutečným bydlištěm podle § 80 odst. 1 zák. č. 89/2012 Sb. (občanský zákoník) shora jmenovaného dítěte a jeho zákonného zástupce (osoby povinné podle úředního rozhodnutí péčí o dítě..... je tato adresa:.....a nejedná se pouze o formální trvalý pobyt odlišný od skutečného bydliště obou jmenovaných.

Toto čestné prohlášení je vydáváno v řízení před správním orgánem a neúplné či nepravdivé údaje v tomto čestném prohlášení uvedené mohou zakládat odpovědnost za přešupek podle §2 odst. 2 písm. a) zák. č. 251/2016 Sb.(zákon o přešupcích)

.....
Zákonný zástupce dítěte

VI.

V případě vydání rozhodnutí o nepřijetí žáka k základnímu vzdělávání ve spádové škole, ať již rozhodnutí podle bodu 1. této doporučené metodiky či bodu 2. této doporučené metodiky

se navrhuje v odůvodnění takového rozhodnutí využít i následující příkladmo uvedenou argumentaci:

Rozhodnutí správního orgánu vychází ze zjištění, že dítěti byl účelově zřízen trvalý pobyt ve školském obvodu, aniž dítě v tomto školském obvodu má skutečné bydliště a tato skutečnost je využita pro upřednostnění dítěte v procesu jeho přijetí ke vzdělávání na úkor ostatních dětí usilujících o přijetí ke vzdělávání, kteří mají ve spádovém obvodu nejen trvalý pobyt, ale i skutečné bydliště ve smyslu § 80 odst. 1 občanského zákoníku.

Tuto skutečnost správní orgán vyhodnotil tak, že jde o obcházení zákona a takovému postupu není možno poskytnout právní ochranu.

K takovému závěru dospěl správní orgán zejména proto, že takovým postupem nejen že dochází ke zvýhodnění takového dítěte v procesu přijetí ke vzdělávání, ale zejména dochází ke znevýhodnění jiných dětí, tedy takových, které mají ve školském obvodu spádové školy skutečné bydliště a pro rejstříkovou kapacitu školy by nemohly být ke vzdělávání přijaty.

V Praze 30.9. 2023

JUDr. František Vokůrka